

Address:
The Ukrainian Weekly
81-83 Grand Street
Jersey City, N. J. 07303
New York's Telephone:
BARCLAY 7-4125
Tel.: HEnderson 4-0237
Ukrainian National Ass'n
Tel.: HEnderson 5-8740

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

The Ukrainian Weekly Section

"...AS WE LEARN TO GO
FORWARD TOGETHER
AT HOME, LET US
ALSO SEEK TO GO
FORWARD TOGETHER
WITH ALL MANKIND."
Richard M. Nixon

PIR LXXVII. Ч. 170

SECTION TWO

SVOBODA, THE UKRAINIAN WEEKLY, SATURDAY, SEPTEMBER 12, 1970 SATURDAY, SEPTEMBER 19, 1970

No. 170 VOL. LXXVII

HARVARD: UKRAINIAN PROGRAM COMES OF AGE

By GEORGE WIRT

CAMBRIDGE, Mass. — America, with its diversity of cultures, has seen many of its own ethnic groups show not only the desire but also the ability to preserve their spiritual heritage while sharing it with others, a fact that explains the birth of many ethnic and minority study programs in various universities of this nation.

In some instances wealthy individuals of a particular ethnic group endowed professorial chairs. In others the universities themselves have allotted funds for these types of programs.

Unprecedented

However, the Ukrainian Studies Program at Harvard is unprecedented, as the Harvard Bulletin reported in its May 1970 issue, because it came about through the initiative of a group of students who solicited funds for the endowment of such a professorial chair.

It all started in 1957, when the congress of the Federation of Ukrainian Student Organizations in the United States (SUSTA) decided that Ukrainian Americans, their experience as a community, their integration into the mainstream of American life, and their contribution to the growth of this country, have been inadequately studied and that the only way they could perpetuate their cultural heritage and share it with others was through the endowment of a permanent chair of Ukrainian studies at an American university.

Prof. Omeljan Pritsak, chairman of the Faculty Committee of Ukrainian Studies at Harvard, shows some rare manuscripts to Orest Subtelny (left), one of three doctoral candidates who have completed the program, and George Wirt, this paper's reporter.

And so it came about that Ukrainian studies were launched at Harvard University on January 22, 1968, when an agreement was reached between the president and fellows of Harvard and the Ukrainian Studies Chair Fund, which had raised the necessary sum of \$600,000 through modest contributions from large numbers of individuals throughout the Ukrainian community.

In the first two and a half years of its existence the Ukrainian Studies Program, though young and modestly endowed in comparison to most professorial chairs, under the direction of Prof. Omeljan Pritsak, chairman of

the Faculty Committee of Ukrainian Studies, has been able to achieve some of the objectives that it set out to accomplish in early 1968.

Three Graduate

Probably its most important accomplishment thus far has been the graduation of the first three doctoral candidates who worked within and completed the required course of the Ukrainian Studies Program. Completing their courses earlier this year were: Lubomyr Hajda and Orest Subtelny, who worked under Prof. Pritsak, and George Grabowicz who worked under Prof. Wiktor Weintraub.

Next the Committee sought to expand Harvard university's library holdings. Not only has the Committee added thousands of volumes to the Harvard college library, volumes dealing with every aspect of Ukrainian studies, but it has also established a Ukrainian Seminar Library and has retained a full-time librarian, Miss Jarvna A. Turko, to supervise the Ukrainian additions to the Harvard College Library.

And finally the Committee has initiated a publications program, entitled a Harvard Series in Ukrainian Studies (HSUS) in association with the Wilhelm Fink Verlag of Munich which is publishing the series.

The series, whose volumes are either in print or are being readied for publication. (Cont. on p. 2)

N.Y. Rally To Honor Gen. Chuprynka

NEW YORK, N.Y. — The huge hall of Manhattan Center here will be the site of a commemorative rally Sunday, September 27, in honor of Gen. Taras Chuprynka, the late commander-in-chief of the Ukrainian Insurgent Army (UPA).

Gen. Chuprynka — or Roman Shukhevych as he was known before he joined UPA — was killed in battle 20 years ago near Lviv. This year, the Ukrainian community in the free world has staged many events to mark the death anniversary of the UPA leader.

The Manhattan Center rally, scheduled to begin at 2 p.m., is being sponsored jointly by the United American Ukrainian Organizations Committee of New York (local UCCA branch) and the national Taras Chuprynka Commemorative Committee.

The rally program will consist of two parts, the first devoted to commemorative remarks and speeches by distinguished American and Ukrainian leaders, and the second featuring several Ukrainian artistic ensembles and individual performers in what will be a commemorative concert.

TUSM CONVENES IN DETROIT FOR WORLD CONGRESS

DETROIT, Mich. — Wayne State University here is the site of the three-day world congress of the Ukrainian Student Organization of Michigan (TUSM), which commenced Friday, September 18, and will meet through Sunday, September 20.

Simultaneously, the American branch of TUSM will be holding its congress culminating in the election of officers to both bodies.

From Several Countries

Among the delegates will be students and youths from the United States, Canada, several countries of Europe and South America. Some of the TUSM members from abroad had already attended the World Student Congress in Montreal last August.

The outgoing president of TUSM's world body is Bohdan W. Kulchekyj of Philadelphia. The American branch is headed by Yaroslav Berzowsky of Detroit.

FREE UNIVERSITY RECTOR VISITS CANADA, U.S.

JERSEY CITY, N.J. — Prof. Wolodymyr Janiw, the noted Ukrainian scholar who was recently re-elected rector of the Ukrainian Free University in Munich, West Germany, is currently touring the United States and Canada in what is a wide-ranging effort to prepare for the university's 50th anniversary observance next year.

Attend Congresses

Prof. Janiw, accompanied by his wife Sophia, has also attended the World Student Congress in Montreal last month and the Plast Congress in Toronto over the Labor Day weekend — both events among the primary objectives of his North American tour.

On Friday, September 11, the UFU rector was the guest of the Ukrainian National Association and Svoboda here, discussing some of his plans for the university and the anniversary observances slated for next year.

While on this continent, Prof. Janiw has been meeting with many graduates of the Ukrainian Free University, an institution of higher learning which enjoys recognition and continues to award higher degrees to aspiring candi-

dates in Ukrainian subjects. UFU alumni committees have already been formed in Montreal, Ottawa, Toronto and Winnipeg, with similar groups of graduates slated to meet in New York and other centers of Ukrainian life in this country. They will work with Prof. Janiw and other UFU scholars in preparing for the anniversary observances here and in Europe.

Among other events, Prof. Janiw envisions a series of teach-ins and panel discussions involving Ukrainian university professors and students, as well as meetings and round-table discussions with community leaders on education and other problems relating to the Ukrainian community life in the free world.

Conference in Munich

The Central Conference of Ukrainian Students (CsUS) has already announced that it will stage a week-long conference in Munich next summer on the occasion of the university's anniversary. The university's summer courses in Ukrainian subjects will be synchronized with the arrival of Ukrainian students in Munich thus offering a stimulating and educational program during their stay here.

A series of conferences at American and Canadian universities is also planned, said Prof. Janiw.

Ivanka Myhal In Met Opener

NEW YORK, N.Y. — Ivanka Myhal, the Ukrainian Canadian mezzo-soprano, sang the part of Giovanna in Verdi's "Ernani" which opened the New York Metropolitan Opera's 86th season here Monday, September 14.

Miss Myhal, who was born in Ukraine and raised in Canada, is known to the Ukrainian public from her appearances in Canada and U.S. Last May, she was one of the star performers at the UNA convention concert in Cleveland.

In "Ernani," Miss Myhal appeared with such noted stars as Ruggero Raimondi, who was making his Met debut. Sherrill Milnes, Martina Arroyo, Carlo Bernconi, Charles Anthony and Russell Christopher.

Prof. Kubiyovych to be Feted At Testimonials in U.S., Canada

NEW YORK, N.Y. — Prof. Volodymyr Kubiyovych, the eminent Ukrainian scholar and encyclopedist, has arrived here for a series of testimonial banquets to be staged in his honor by the Ukrainian community in the U.S. and Canada.

An outstanding Ukrainian geographer, Prof. Kubiyovych has devoted some twenty years of his life to encyclopedic work, producing three major compilations in both Ukrainian and English.

Text Encyclopedias

First to appear under his editorship was the text encyclopedia in Ukrainian, which subsequently formed the basis for a similar two-volume work in English.

"Ukraine: A Concise Encyclopaedia," financed by the Ukrainian National Association and published by the University of Toronto Press, is now used by virtually every public and university library as a major reference work on Ukraine. The first volume appeared in 1963, the second is scheduled for release this fall.

The third major work of Prof. Kubiyovych, the alphabetical encyclopedia in Ukrainian, has reached the letter "p" contained in the 26th book of the sixth volume. The 27th book is now in printing.

Since the latter work will require more time and arduous compilation to complete the material, the Ukrainian community has been contributing funds towards its publication. The various committees staging the testimonials in honor of Prof. Kubiyovych have announced that the net proceeds from the events are designated to finance the

Prof. Volodymyr Kubiyovych

completion of the alphabetical encyclopedia.

Prof. Kubiyovych, who makes his permanent residence in Sarcelles, France, is held in high esteem by the Ukrainian community for his outstanding contribution to Ukrainian scholarship. The 70-year-old scholar-encyclopedist has also authored many scientific papers, books and articles as well various maps of Ukraine.

Dates Set

The first in the series of testimonial banquets in his honor will be held in Chicago Saturday, September 19, at the Sheraton Hotel.

The dates of other fetes have been announced as follows: Washington, September 25; Baltimore, September 27; Denver, September 30; Los Angeles, October 3; San Francisco, October 7; Philadelphia, October 10; Toronto, October 14; New York, October 17; Miami, October 18.

GRAND CONCERT HIGHLIGHTS UNYF CONVENTION IN TORONTO

TORONTO, Ont. — A capacity crowd at O'Keefe Centre here was thrilled and aroused to repeated applause for the two-hour show staged Sunday, September 6, by hundreds of performing members of the Ukrainian National Youth Federation (UNYF), which held its 25th convention here September 4th through 7th.

The musical show, entitled "The Zaporozhian Kozaks," was produced by Nicholas Olchowik, producer-director of station CHCH-TV in Hamilton, Ont., and featured several UNYF performing groups from Toronto and the neighboring cities.

Appearing as guests in the show were noted Ukrainian movie and stage actors, Mikhe Mazurki of Hollywood and William Shust of New York. (For a detailed description of the concert see p. 2 of this issue).

The general theme of the show was derived from Repin's famous painting of the Zaporozhian Kozaks writing a letter to the Turkish sultan. The four major participating groups were: the Kalyna Dance Ensemble under the direction of Semen Dzugan, the Kalyna Girls choir, directed by Mrs. Pearl Harsymchuk, the Dunai Ukrainian Folk Ensemble from St. Catherines with Orest Samitz, choreographer, and the Dnipro Choir and Veselka Dance Ensemble, led by Mrs. Olga Myevk-Rohatyn and Mrs. Valentina Kurvliw, respectively. The musical conductor of the show was Osypp Wvshniowsky; the script was written by Boris Budny and Andrew Gregorovich.

Sessions

UNYF's business sessions were held Friday and Saturday at the King Edward Sheraton Hotel here, with reports of outgoing officers, discussions and adoption of plans and resolutions taking up most of the time.

Elected UNYF president for a two-year term was Jaroslaw Makohon, of Kitchener, Ont. The outgoing president is Theodore Marunchak.

Among scores of distinguished guests attending the convention was Sen. Paul Yuzyk, UNA Vice-President for Canada, who was one of the UNYF founders in 1934 and its first president.

SUMA Rally in Ellenville Attracts Thousands

ELLENVILLE, N.Y. — Over 10,000 Ukrainians, a throng comprised of more than 1,300 uniformed SUMA members and 9,000 parents and guests, gathered last Labor Day weekend at the Ukrainian Youth Association of America (SUMA) camp in Ellenville, N.Y. for their 19th annual rally.

Staged under the slogan of "Rights for Mankind — Freedom for Ukraine," the rally this year honored the 20th anniversary of the death of the commander of the Ukrainian Insurgent Army (UPA), General Taras Chuprynka-Shukhevych, and celebrated the 45th anniversary of the founding of SUMA.

Many Places

With SUMA members from such places as New York, Newark, Philadelphia, Passaic, Yonkers, Baltimore, Hartford, Jersey City, Rochester, Syracuse, Trenton, Astoria, Boston, New Haven, New Britain, Whippany, Bayonne, Utica, and representatives from Chicago and Minneapolis, the rally was officially opened by Yaroslav Petryk, its commander.

After the opening ceremonies on Saturday, the rally's program of events at this summer camp began with volleyball and soccer matches that afternoon. Recitations as well as Ukrainian folk songs and dances, performed by the young SUMA members, filled the program in the evening that was actually a talent show of individual branch groups.

A montage was staged in memory of the 20th anniversary of Gen. Taras Chuprynka's death by the Yonkers SUMA branch under the direction of Mrs. Irene Futala, while the New York branch's girls dancing group "Verkho-vyntsi," directed by Daria Genza, performed a choreographed arrangement from the

opera "Zaporozhets Beyond the Danube." The "Zhaivoronky" choir with Roman Stepaniak, director, and the accompaniment of R. Levycky also performed a number of songs. They were followed by the "Verkhovyntsi" dancing ensemble under the direction of Oleh Genza, which did the "Hopak," and a Philadelphia group under the direction of Mykola Boychuk which performed the "Zaporozets" and the "Hopak."

On Sunday morning, after a Liturgy officiated by the Revs. Michael Horoshko and Ivan Tkachuk, a rally took place with the representatives of many Ukrainian organiza-

Ten Known

KERHONKSON, N.Y. — It's down to the wire now. Tomorrow a new Miss Soyuzivka will be wearing the crown that goes with the title.

She will be chosen tonight from among eleven finalists at the climax of the annual pageant staged at the UNA resort here.

The eleven young ladies — ten already known to the public and the eleventh one to have been chosen last night — will be introduced, paraded and interviewed in the course of the evening prior to the final judging and the announcement of the winner and two runners-up. A panel of judges, kept in secrecy until after the selection, is entrusted with the ultimate decision.

Miss Iryna Ftomyn, until midnight today the reigning queen, will pass on the crown to the new Miss Soyuzivka at the climax of ceremonies.

The contest, inaugurated in (Cont. on p. 3)

New Miss Soyuzivka: One of Eleven to Be Lucky Winner

Vera Kachmarska

Sonya Leshko

Christine Snashkevych

Tamara Waszczuk

Maria Priadka

Christine Murovany

Oksana Sawczuk

Oksana Bazynskyj

Daria Stee

Lila Todor

СВОВОДА UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893 Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Independence Day Resolution

As reported widely in the Ukrainian press, the Ukrainian Congress Committee of America, on the initiative of its president, Prof. Lev Dobriansky, is seeking the adoption of a Congressional resolution...

UN's 25th

Representatives of 126 member-states of the United Nations Organization were on hand last Tuesday in New York for the opening of the twenty-fifth General Assembly which marks this body's silver anniversary.

ANGRY DEFECTOR SPEAKS OUT

(The following are excerpts from an open letter written by Dr. Boris Dotsenko, a nuclear physicist who defected to Canada three years ago from the Soviet Union, to the leaders of the USSR).

A SUPERB DISPLAY OF UKRAINIAN CULTURE

By NESTOR M. RZEPECKI

It is difficult to imagine any person with a Ukrainian background not being familiar with Ilyia Repin's masterpiece, "The Zaporozhians Writing a Letter to the Sultan." There are those who consider it one of the high points of painting on a Ukrainian theme...

Lt.-Gov. Worobetz Honored In His Native Community

THE testimonial attracted scores of distinguished Ukrainian and Canadian political leaders from the province who paid glowing tributes to the first Canadian of Ukrainian ancestry to serve as the official representative of the Crown.

Harvard Program

(Continued from p. 1)

encompasses original works, reprints of rare and important publications, collections of articles on selected topics, handbooks, textbooks, bibliographies, dictionaries and of classical Ukrainian works in humanities.

Center Sought

The endowment of two more professorships, thus creating a full-fledged Center of Ukrainian Studies, will require much greater financial resources than the committee has presently available.

BOOK ON MANITOBA PLACE NAMES

WINNIPEG, Man. — A new book, "Manitoba Mosaic of Place Names," was published last July here under the sponsorship of a Manitoba Centennial Corporation grant of \$6,000.

Drive Continues

And there is no reason to doubt that the drive and enthusiasm exhibited by the Ukrainian students, coupled with remarkable generosity of the Ukrainian community in the U.S., will not speed the realization of the ultimate objective — which is the endowment of two more chairs of Ukrainian studies and thus the establishment of a Center of Ukrainian Studies.

Only Once...

By SHUWARSKA-SHUMYLOWYCH Under the ceiling — prayers, with flames from every stone, as bright as crayons, and then the roof—collapsing rainbow.

SLOBODYANYK IN NYC

NEW YORK, N.Y. — Alexander Slobodyanyk, the Ukrainian pianist from Lviv who made a sensational tour of the U.S. last fall, will appear here Tuesday, September 22, with the New York Philharmonic Orchestra under the baton of Leonard Bernstein.

President's Message

There were also telegrams of best wishes from American political leaders including a message from President Richard M. Nixon, Governor Nelson A. Rockefeller, and others.

UCCA Washington News

Following several weeks of activity on the part of nations, Prof. Lev E. Dobriansky, UCCA President, proceeded with negotiations for a Senate resolution designating January 22 as Ukrainian Independence Day.

SUMA RALLY

(Continued from p. 1) tions and community groups attending. Representing the UNA were: Supreme President Joseph Lesawyer and Vice-Presidents John Teluk, Mrs. Mary Dushnyk and Walter Sochan.

Military is Vital

The huge military organization is a vital factor of the Soviet system. Often it dictates what should be done — even to the Party. And this is very dangerous. The result of such influence from military minds is a doctrine of limited sovereignty, formulated by Secretary-General L. Brezhnev. According to this "doctrine" the Red Army, along with its Warsaw Pact system meets opposition from the people.

Have you brought your friend or relative to the Ukrainian National Association? If not, do so as soon as possible!

Soyuzivka Vacationers From the Windy City

Soyuzivka, a restful haven for many a vacationer, hosts each year a large contingent of guests from Chicagoland. The group above, who posed for this memorable photo at the Veselka Pavillion terrace, virtually took over the UNA resort this year for two weeks prior to Labor Day weekend. The contingent from the Windy City, numbering many doctors and other professional people in its ranks, consists of three generations of avid Soyuzivka goers who apparently subscribe to the motto that there's really no place like Soyuzivka.

Miss Soyuzivka Winners of St. Olha Icon Contest Announced

(Cont. from p. 1)

1966, is part of the traditional UNA Day held each year at this time at Soyuzivka. In addition to the Miss Soyuzivka pageant, one of the season's highlights, there are other activities and events that usually attract crowds in excess of 3,000 to the resort here.

A tennis tournament in men's, mixed and junior doubles keeps the courts occupied through Saturday and Sunday, with some 30 pairs expected to compete for the Soyuzivka trophies.

A concert, featuring top-notch artists precedes Saturday's pageant which is also attended by numerous celebrities and outstanding personalities.

Martha Kokolsky, a leading Ukrainian soprano, will headline the evening's concert. Providing piano accompaniment for Miss Kokolsky will be Prof. Ihor Sonevysky, noted Ukrainian composer and conductor.

Adding variety to the program will be the popular Soyuzivka dancers under the direction of Roman Strotzky. The group has gained nationwide popularity by virtue of their colorful performances at the UNA resort throughout the summer season.

Heading the list of distinguished guests is Mike Mazurki, the ever popular Ukrainian actor who makes it a point to attend the Miss Soyuzivka pageant every time he is in the vicinity.

The true spirit of this UNA Day program is reflected in the fact that the newly elected Supreme Assembly of the Ukrainian National Association is meeting here for the first time this year since the May convention. The official sessions started yesterday and are scheduled to continue through Saturday night.

The finalists for the contest were chosen each week during the past summer in what is a relatively new format started in 1969. Until that time the number of entries was unlimited in the open competition. Now a Miss Soyuzivka of the Week is chosen every Friday night during the months of July and August, which brings the number of entries to ten with the addition of the last finalist chosen on the eve of the contest.

Assumes Naval Command

JERSEY CITY, N.J. — Captain John G. Korecki, son of Mr. and Mrs. George Korecki of Jersey City, N.J., has assumed command of the newly established Naval Air Reserve Training Unit at North Island Naval Air Station in San Diego, Calif.

A veteran of more than 20 years service, Capt. Korecki heads a command that will eventually comprise more than 700 active duty personnel and 3,000 drilling reservists.

A graduate of Dickinson High School in Jersey City, he was selected for flight training in 1943 following his 1941 enlistment in the Navy. He was appointed an ensign in the Naval Reserve and simultaneously received Naval Aviator's designation in July of 1945.

Released from active duty in 1946, he was recalled in 1952. He holds numerous decorations including the Navy Commendation Medal with

Capt. John G. Korecki

Combat "V" and an air medal with two stars.

Capt. Korecki's parents came to the United States from Ukraine prior to World War I. They are parishioners of St. Peter and Paul Ukrainian Catholic Church here.

Capt. Korecki is married and the father of two girls, Janet Lee, 17, and Susan Lynn, 14.

NEW MUSIC FOR SOLOISTS!
"LOVE UKRAINE"
 Composition of Mykola Fomenko,
 words by Wolydyr Sosyura,
 translated into English by Yar Slawutych
 Published by
 Ukrainian National Association on its 60th Anniversary
 \$1.00 per copy
"Svoboda" Bookstore
 P. O. Box 346 Jersey City, N. J. 07303

Why be on the outside? Join the Ukrainian National Ass'n and read "The Ukrainian Weekly"

MARTA CHAPELSKY
 PIANO INSTRUCTIONS. — JULLIARD GRADUATE.
 For information phone:
 (212) AL 4-3464

Hardhats Set Off a New Fad

CLEVELAND, O. — The hardhat, until recently a commodity of little more than protective value for miners and construction workers, has become a political symbol setting off a nation-wide trend to rival Spiro Agnew wristwatches.

Made famous by the construction workers of New York City last spring, the hardhat is now being adopted as a symbol not only by political groups but also by profit seeking advertisers and business people.

Amazed at Interest

Peter Boyko, in a story which appeared in the Cleveland Plain Dealer recently, said that he was "amazed" at the interest in hardhats. A soap manufacturer wants to market six bars of soap in an Agnew hat, and an Oakland, Calif., bank will offer patrons hardhats carrying decals of the American flag or a peace symbol, depending on the customer.

Any Slogan

A trio of enterprising Ukrainians in Cleveland have decided not to forego the opportunity to supply what they believe is an almost inexhaustible demand for hardhats bearing any slogan imaginable.

Roman Szust, Peter Boyko and his cousin Andrew, owners of a diversified plastic molding company known as Darka Corporation, began manufacturing the hardhats last month claiming that they can produce more hats at one time than any other outfit.

Seven million hardhats carrying such diverse decorations as a picture of Vice-President Agnew superimposed on an American flag, a peace symbol, a pig, or tacos and enchiladas will have been manufactured here by this time next year.

The hats can be produced in more than 36 iridescent or plain colors, with or without chinstraps, according to the three Ukrainian owners whose corporation insignia has a medieval knight mounted on a horse, with the trident — Ukrainian national insignia — superimposed on the knight's shield.

Ukrainian Youngster Wins Nation's Best Bowler Title

TAUNTON, Mass. — Paul Popowych, until last June a local high school senior, became the first Greater Taunton duckpin bowler to win a national tournament championship.

Popowych, making his national tournament debut last May, topped the best bowlers in the all-events with a nine-game score of 1,319. He rolled 405 in his team match, threw a set of 476 in doubles with Bob Smith and posted a set of 438 in singles to give him the title in the 40th national tourney at Newington, Conn., last May.

"Some of the greats of the duckpin game have never won that honor, and here's a youngster who does it the first time he competes," said A. L. Ebersole, executive secretary of the National Duckpin Bowling Congress.

Popowych's all-events score was 20 pins less than the record of 1,339 set by Mike Letrenta of Baltimore several years ago. The world record is held by George Pelletier of Manchester, Conn., who bowled 1,382 in the 1955 New England tournament.

Bob Williams, sports columnist of the Taunton Daily Gazette, said that Popowych is now in a select group of duckpin bowlers. In the forty national tournaments held since 1928, only 38 men have shared the all-events championship, according to Mr. Williams. And Popowych is one of them. It is even more noteworthy that the Ukrainian high schooler accomplished the feat in his first year of adult competition.

put chinstraps, according to the three Ukrainian owners whose corporation insignia has a medieval knight mounted on a horse, with the trident — Ukrainian national insignia — superimposed on the knight's shield.

Automobile clubs across the United States have bought yellow hardhats for distribution to school safety patrols.

In a letter to Svoboda, the three Ukrainian partners said their firm will "give away the hardhats to the school safety patrol in Parma and any other Ukrainian school in the country which makes an application to us."

As his goal for next year, Mr. Andrew Boyko, who is also Parma city solicitor, hopes to sell thousands of hardhats to the Republican Party for use at its 1972 convention.

Paul Popowych

Paul and his family, all active in the Ukrainian community here, are members of UNA Branch 122.

Paul Popowych

INSTITUTE LISTED

NEW YORK, N.Y. — The Ukrainian Institute of America, located at 2 East 79th street here, is included in the newly published directory of New York City's museums.

The pamphlet, published by the Museums Council of NYC, cites the Institute as housing the Ukrainian Folk Art Museum "with exhibits devoted to the life of Americans of Ukrainian descent and to the Ukrainian history."

It also contains, according to the directory, the William Deus Memorial Room, honoring the founder of the Institute; a permanent collection of Ukrainian paintings; the collection of the Gritchenko Foundation; and a library.

The Institute is also a place for classes, concerts, conferences of various Ukrainian organizations which also use it as their headquarters.

Insurgents in Carpathians

MUNICH, W. Germany — Increasing number of alienated youths are reportedly replenishing the ranks of the existing insurgent groups in the Ukrainian part of the Carpathian mountains, according to information received here.

Opposed to the Communist regime and fearing arrests, the young people of Ukraine are said to be fleeing into the Carpathians to join the groups of insurgents.

Moscow authorities are said to be alarmed by the growing number of groups hiding out in the Carpathians. Official personnel do not venture into the Carpathians fearing reprisals.

SPORTS SCENE
 By Oleh Zwadluk

Good Match, Poor Stadium

There is nothing like the sweet smell of money. And, at times, there is lots of money to be made in the game of soccer, especially when the promotion takes place at the right time.

The United States Soccer Football Association, according to its releases, is selling tickets (but in fact is the sponsor) of an exhibition match between Santos of Brazil and West Ham United of England to be played Tuesday, September 22, at that dilapidated Downing Stadium, Randall's Island.

Pele vs. Moore

There is no one who would argue with the choice of Santos as a drawing card for New York City. Its opponent, however has seen better days in the English league but it has one player who stands out — at least in the pages of British newspapers — Bobby Moore, and he is the topic of all USSFA releases. What could they say about Pele!

The best, of course, should come last, but we will let you in on it at this point. In order to see the game at all you have to pay \$6 for general admission — whatever that means at Downing Stadium. If you wish to reserve a seat (that's another mystery) it will cost you \$9. How about that for inflation.

No Guarantee

The fantastic price of the tickets does not guarantee that you will be able to see the game — or should we say see it with a chance of recognizing the players. In the past, promoters would as a matter of precedent speak about "improved lighting" at the stadium. There is no mention of it now and one wonders if there are any lights left at all.

For those who wish to see the game regardless of the price, unruly spectators (that may end the game early anyway), poor lighting, etc., there is this advice: leave early if you don't want to watch the match from Triboro Bridge, and have a dollar ready in your hands which often may provide you with a better seat than the one you bought tickets for.

GAL Opens Play

The German-American Soccer League, this time with 14 teams in the major division, opens its 48th campaign this Sunday. One of the new arrivals on the GAL scene is the Ukrainian Nationals from Philadelphia. The other team to gain entry into the big league is Eintracht which saved itself from relegation because of this expansion.

According to the GAL news release, the season will get underway with two doubleheaders and three single games. New York Ukrainians — who are in the same division as the Philadelphians — meet last year's U.S. Open Cup winners, Elizabeth, N. J., at Metropolitan Oval in the first game starting at 1:30 p.m. Inter-Gliuliana will clash with Greek-Americans in the second match.

In case you don't think that card will be plenty interesting, the league is attempting to snatch that almost mystical Bobby Moore as soon as he arrives at Kennedy Airport and whisk him to the stadium so that he can kick off the first ball.

A good fishing friend has just returned from a visit to Ukraine. Among his many interesting — and often sad — tales, he has one that perhaps should be tried here during soccer games.

It seems that drinking — apparently a favored pastime there — is strictly taboo in the stadiums. When he attended a game he was shocked to hear the PA system announce that the director of a factory had just been ejected from the stadium "Druzhba" in Lviv for no less an offense than drinking. Can you visualize the initial good natured laughter of the crowd and subsequent court proceedings against those who would do the announcing if such a thing occurred, say, at Yankee Stadium???

"SNOWFLAKE"
 Holiday in Ukraine
 \$669.00
 DECEMBER 26, 1970 — JANUARY 10, 1971
 from NEW YORK CITY via LUFTHANSA Airlines

Lviv 8 days
Kiev 3 days
Moscow 3 days

4 THEATRE VISITS • ZAGORSK EXCURSION
 TROIKA RIDE New Year's Eve Party in KIEV
 (Ternopil, Chernivtsi, Uzhhorod, Rivne, sidetrips available at additional cost)

SPACE LIMITED — APPLY EARLY

KOWBASNIUK TRAVEL AGENCY
 286 EAST 10th STREET NEW YORK, N.Y. 10009
 ESTABLISHED 1920
 Telephone: (212) 254-8779. Collect calls accepted for registration

THE 1971 FORDS

The Ford Division's 46 models in six car lines for 1971 range from the all-new Pinto and the hot selling Maverick in the economy market to the restyled Ford and elegant Thunderbird. And the most completely changed Mustang since this car started it all in 1964 will kindle anew the interest of sporty compact buyers.

PINTO
 Pinto — the car that looks small and feels big — offers considerably more interior room than the leading import along with better comfort, roadability and maneuverability.

MAVERICK
 Stepping up a notch in size from Pinto is Maverick, the successful "Simple Machine" introduced by Ford Division in April, 1969. Now nearing the half million mark in sales — and climbing fast — Maverick in 1971 offers a four-door model, a Grabber sport sedan and a wider choice of options for dependable family transportation.

TORINO
 Torino has a revamped lineup of 14 models including two four-door sedans, six two-door hardtops, two four-door hardtops, three station wagons and a convertible for 1971.

MUSTANG
 The 1971 Mustang is the most changed since the original model six years ago. It has a sports car feel and a European flavor that's sure to be an eye-catcher wherever it goes.

FORD
 A brand new sedan/hardtop, offering the best features of both models, has been added to the LTD and LTD Brougham series. The sports roof body style has been discontinued and the convertible becomes an LTD model in '71, thereby eliminating the XL designation.

THUNDERBIRD
 The industry's most popular personal luxury car — Thunderbird — enters the 1971 marketplace with exterior and interior design refinements including a new, more formal roof line on the two-door Landau, and a new horizontal theme grille on all models.

FESTIVAL OF MUSIC, SONG AND DANCE
 Saturday, September 19, 1970
TENNIS DOUBLES TOURNAMENT

SATURDAY, SEPTEMBER 19, and SUNDAY, SEPTEMBER 20, 1970 at SOYUZIVKA

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION DAY

Following the Program
"MISS SOYUZIVKA" FOR 1971 CONTEST

SATURDAY, SEPTEMBER 19
 MARTHA KOKOLSKY, soprano. Piano accompaniment: Prof. Ihor Sonevysky
 MIKE MAZURKI — noted Ukrainian actor will make a guest appearance.
 Soyuzivka Dancing Ensemble, Roman Strotzky, director
 DANCING to the tunes of AMOR ORCHESTRA

Friday, September 18, 1970
 Last "Miss Soyuzivka Of the Week" Contest

ВІДЗНАЧЕННЯ ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ В ЛОС АНДЖЕЛЕСІ

Д-р Лев Добрянський з Екзекутивного Комітету Поневоленних Націй в м. Лос Анджеєс. На фото (зліва): Микола Медвідь (голова маніфестації і секретар Комітету), д-р О. Г. Клейнот (касір), п-ні Антонія Риджеска (референтка), д-р Л. Добрянський і п. Бернард Нуренко (голова Комітету). Фото з нагоди бенкету, що відбувся в Александрія готелі. В липня п. р., організований Комітетом на честь визначних гостей, де було присутньо 300 осіб.

— Коли б це я тепер закралася зневіра до душі твоєї, дорогої слухачу, у визволення України, коли б забув за славне минуле мільйонів героїв — твоїх рідних, що віддали життя за волю України, — то пригадай велике море прапорів поневоленних Московія націй під ратушем славного міста Лос Анджеєс в суботу 11-го липня 1970 року. Господь так хотів, що навіть колишні вороги України — тепер разом з тобою змагаються не тільки за своє визволення, але й за твоє. Велике завтра гряде — встане Україна! — такі та інші думки роїлися в часі маніфестації.

— Тепер один за всіх, всі за одного, — тиснули собі руки різні патріоти на змук вічної дружби. Приречення сктадали: „Ми, представники всіх поневоленних Московія націй, — вжаємо ту дружбу нашим рідним, ми напоминачемо їм, що тільки такими об'єднаним фронтом може прийти їхнє визволення, — та що ніхто з них не сміє посягати по шастья другого“.

Чудовий парк перед ратушем міста ще далеко до 11-ї години перед полуднем був закритий масою людей в різних національних строях, що пригадувало нашу барвівисту Європу. Старші люди сиділи на кісках, розставлених управо міста. Патріотична молодь стояла з масою різнозначіональних прапорів, — інша з транспарантами — „геть з Московією“ і т. п.

На трибуні посадник міста п. Сейм Йорті і багато достойників, а далі бунші амбасадори, консулі поневоленних націй між ними — тепер їхній і наш амбасадор проф. д-р Лев Добрянський.

Голова Комітету Поневоленних Націй (естонць) п. Бернард Нуренко відкрив маніфестацію „Салют Америці“. П-ї Антонія Риджеска (полька) попросила славіаного коментаря телевізії (канал ч. 5) на майстра маніфестації — п. Роберта К. Дорнана б. старшину американської авіації.

На першого промовця п. Дорнан попросив посадника Лос Анджеєсу п. Сема Йорті, бо ж ця пошана належить йому не тільки тому, що він посадник міста, але й тому, що він дійсний приятель поневоленних. Говорив коротко, проти Москви, а нас звозило: „Держіть свої скровавлені прапори високо, не падайте духом! Беріть активну участь в американській політиці, вибирайте таких конгресменів і сенаторів, які сприяють президентові Р. Ніксонові в його змаганнях завести у світі дійсний та справедливий мир“.

Проклямацію през. Ніксона відчитав п. Дорнан, — посадника п. Едвард Маргінез, радник — п. Р. Стивенсон, супервайзор — п. Роберт Донего, Великого притігоного листа губернатора Р. Рігена і телеграму сенатора Г. Морфі — п. Микола Медвідь. Інших листів, телеграм не читали, було їх так багато, що їх тільки вичислили.

— Дорогі друзі поневоленних націй, — говорив майстер маніфестації п. Дорнан, — дозвольте мені представити вам високозаслуженого гостя проф університету, автора багатьох праць про СССР, президента УККА, і вешт славного амбасадора поневоленних націй д-ра Лева Добрянського. Це він був ініціатором Тижня Поневоленних Націй, — це він довбивав такі резолюції в Конгресі в Сенаті у Вашингтоні, — це він сьогодні очолює Комітет Поневоленних Націй у Вашингтоні. Сьогодні, як ніколи перед тим, нам треба якнайбільше таких професорів по наших університетах, таких оборонців нашої Правди. Вітасмо вас дуже щиро, дорогий наш гостю, і просимо до слова! — Бур'я оплесків...

Гість говорив без записок. Він дійсний оратор, дипломат, старшина-воєк американської армії. — йому не треба заглядати до паперця, що сказати публіці по комунізму. — він його знає з різних студій, а що більше, він пам'ятає. і не може забути, як він разом із своїми рідними та приблизно стотисячю масою українців строїкував вулицями Нью Йорку 1933 р. в обороні голодуючої України. Він пам'ятає, як ті вулиці тоді були, як тяжко було ним пройти, як кідала з вікон великих хмародерів на таких юнаків, як він, на стареньких бабуєсів, на священників, на маленьких дітей. — і ось тому, тим більше, він посьвятить говорити правду про небезпеку комунізму в Америці, про визволення поневоленних народів, а Україна — зокрема, бо Україна — це серце його батьків.

— Він скромний, привітний, не гордий, — говорили наші люди, — а різні урядники міста: „гі із е паверфуд мен“.

ПАМ'ЯТІ НАШОГО ДРУГА

Св. п. Борис

Осінь. Кінець теплою сонця... Останній подих природи, який гостра зима наступає... Наступас хвилина, коли життярадість і дні часті минають, як весна, і змінюють наш погляд на життя так, як змінюється природа. В тім короткім часі, що ми його знали, він був для нас дорогим приятелем, про якого залишилась пам'ять глибоко в наших серцях... Він був ідеальний хлопець, а за ним скучаю... Ми вчорку поїхали до Канади цього літа. Цілий тиждень ми їли, спали й жили разом по лісах та по містах, разом ходили і ніхто з нас не знав, що він від нас так радлом відійде... Смерть, немов злодій, украла життя нашого друга і залишила нам на його місці сумну могилу.

Твої друзі й подруги (Студентський „Мир“, Джерзі Ситі, осінь 1969)

Борис назавжди закрив свої повіки рік тому, в суботу 20-го вересня, проживши тільки 16 років. В останню дорогу супроводили його три душастарі: о. декан Антон Борса, о. Зиновій Ванчинський і о. Давид Клуці, батько, сестра і родина, директор його школи, його шкільні товариші, його друзі з Пласту і СУМА та велика громада на цвинтарі Святого Хреста в Арлінгтоні. Не одна слеза зросила траву після останнього „Вічна я пам'ять“ домовину спустились в могилу, у який вже від сімох років спочивала його мати, і як над цією могилкою схилились юнацькі прапори а його друзі і подруги пообіцяли за руки, кризь слези поспівати прощальну пісеньку: Ніч буде йде, сонце давно вже зайшло, тихо спи, без тривоги, тут є Бог, тут є Бог...

... Особисто я його не знала, але відчуваю глибокий брак його...

Після відвідін непомітної виставки

Непомітно ця виставка була кіба тим, що її відвідали лише кількадесят осіб. Правда, вона й тривала один день, у неділю 7-го червня д.р., в залі ч. 32 в Українському Народному Домі в Нью Йорку. Мова про щорічну виставку праць учнів і старших студентів Маларської Школи, що її провадить вже майже 15 років видатний містець-реаліст проф. Любомир Кузьма. Він часто бере участь в обговореннях інших виставок і так відомий широким вакларем знань та тверезою оцінкою руйнуючих ультра-модерністичних, зрештою, вже згасачих напрямків, що базуються на солідному навчанні, знанні та умінні малювати. Наставова професора передається, природно річ, студентам.

У цюорічній виставці брали участь 15 молодих адептів школи, у віці від 9 до 14 років, та чотири студенти: п-ї Анна Гореча, яка, крім ів образів, мидувала око „Настюрморт“ з овочами в кошину і червоным рачком; п-ї Євгенія Єсенс звернула увагу двоплатою колосків „Ячмінь“ і „Пшениця“ та зимовими пейзажами; п-а Марта Ганкевич — добре виконаним олієцем портретом дівчини, і найбільш заавансована із студенток, п-а Марта Рудик, виявила хист і технічну вправність як в оригінальній олії „Корч і гриби“, так і в копії „Церква взимку“. Здається, найбільш час, коли ці старші студенти розпочнуть влаштувати свої перші самостійні виставки.

У червні, у вестці в „Свободі“, були названі всі молоденькі учні й учениці школи. Кожний із них поступає вперед. Однак, треба назвати тих дітей, які виявили особливий поступ чист, між ними: Галія Веселовська — темпера „Сарни в лісі“, Ірена Веселовська — гарні рисунки тварин олією. Юрій Кух — „Какутис“, „Качка“ й ін., Андрій Винник, який вибивається мішочкою юнацькістю („Озеро в горах“, „Дерева“); найбільш заавансована щодо рисунку Леся Гайдич, здібні учні Ігор Магун, Модест Окриксо й інші. Всіх, звичайно, не перелічати, бо всі докладають зусиль і пробиваються вперед.

Одніодні виставки Маларської Школи проф. Любомира Кузьми в Нью Йорку відбуваються від 1956 року. Скільки праць в них вкладає професор і учні та студенти, скільки молодечих переживань, скільки годин радісної, напруженої праці — замість відповідки, чи ще гірше — замість стокиняння небезпечними вулицями міст або невідповідних телевізійних „мандрів“. Крім містецьких осейтів, учні школи мають ще й додаткові, можна сказати, курс української мови, з екскурсами в історію українського образотворчого мистецтва. Такі доступні для молоді виклади час до часу давав у тій школі с.п. мистец Антін Малюца, а тепер дає їх керівник Маларської Школи. Лише до кількох студентів інших національностей проф. Л. Кузьма звертається англійською мовою, однак вони мають свої окремі години; навчання всіх українських учнів відбуваються українською мовою. Лекції розпочнуться незабаром.

Шкода, що червенева цюогорічна виставка минула майже непомітно, адже за нею приховані велика й напружена праця, гарні осейта підготува молодих українських талантів до виходу в світ. (Л.п.)

СЕНАТОР ВІЛІЯМ ПРОКСМАГР ІЗ ВІСКОНСІН твердить, що деякі високі урядовці, які давніше були проти того, щоб Уряд фінансував будову найвишдишого в світі літака, тепер, коли президент Ніксон підтримує цей плян, змінили своє становище та також підтримали проект схвалити в цьому році 290 мільйонів на те, щоб можна було продовжувати праць над будовою цюого пасажирського літака, який має летіти зі швидкістю 1,800 миль на годину. Директор програми будови цюого літака Вільям М. Мегрудер заперечив твердження сенатора Проксамаера і каже, що Уряд вповні й одностоло не підтримує плян будови суперсонічного літака, і що вже англійсько-французький проект літака „Конкордія“ летить зі швидкістю 1,300 миль на годину.

ПАМ'ЯТІ МАРІЇ ТУРКАЛО

Марія Петрівна Туркало, уроджена Нілова, померла свіні вночі проти 28 липня 1970 року. Прожила 74 роки. До останнього дня перекладала з чужих мов на українську, писала, друкувала на машині, господарювала вдома, дбала про своїх близьких, допомагала далішнім.

Марія Петрівна народилась 27 грудня ст.ст. 1895 року у Петербурзі, вчилася у приватній прогимназії. В шістнадцитому році почала працювати рахівником. 1913 року родина переїхала до Києва, де Марія Петрівна дістала посаду рахівниці в Ідальні Політехнічного Інституту. Восени того ж року познайомилась із головою української студентської громади Інституту, Костем Тимофійович Туркалом. За рік навчилася говорити по-українському. Далі була війна і революція, а також повна українізація, і то на все життя, чистої води російська. Марія Петрівна почала писати українськими письменниками, особливо полюбила Старцького; спінула українських пісень. В 1920 році вийшла заміж за Костя Тимофійовича і своєму обрамці сказала: „Я хочу цілком увійти в твою націю“. Влітку 1921 року чоловіка заарештувала Чека. Своєю перестас-сина Зиновія Марія Петрівна понесла під тюрму, щоб батько з вікна побачив. В кінці року в'язня випустили.

Прийшла роки НЕП'у, полегшення. Кость Тимофійович інтенсивно працював — викладав, редагував, опрацьовував українську наукову термінологію. 1924 року народився другий син Ярослава, Марія Петрівна гляділа синів, господарювала, багато читала, ходила на курси англійської мови. Наперодні 30-х років усе пішло шкереберть. У серпні 1929 року Кость Тимофійовича заарештували, судили в справі СВУ, дали умовний вирок і в квітні 1930 року випустили. В жовтні того ж року знову взяли до тюрми, в грудні звільнили. В січні 1931 року — зазад до в'язниці, в травні — на волю, не дозволили жити в Києві. Коли батько в тюрмі, то матір став головою родини; заробляє та дбас за дітей, а ще вистоєть з передачами під тюрмою, добивається до слідчих та прокурорів. Від осени 1929 року Марія Петрівна активновзвлялася за переклади, зокрема перекладала на українську мову твори Джека Лондона. Так заробляла і на родину дома і на передачі. Ще й доглядала хвору матір, яка померла, коли чоловік був у тюрмі.

Від літа 1931 року родина Туркалів була на колесах. Кость Тимофійович, що в ті роки працював інженером-хіміком, то виженуть з роботи, то самому треба тікати. Спершу жили у виселку Високому під Харковом, потім у Донбасі — Ханженково, Єнакієво, Макіївка. Викликали до НКВД, страх, тяганина з речами, зміни шкіль для дітей... У вересні 1937 року, після чергової втечі з Макіївки, бо інженера Туркала задали в районній газеті, як контрреволюціонера, змушували переїздити по Україні, що Марія Петрівна з дітьми спробувати отаборитися в Києві, а Кость Тимофійович буде бжукати по світі одинцем. З третього знайшли кімнату у селянській хаті на Микільській Слобідці, де втіють кілометрів від центру Києва. Зберіглась фотографія молодого і усміхненого Марії Петрівні, що виглядає за вікноя тої хати, яка не мала електрики, зате перед вікнами росли квіти. Хоч фотографія відбіла усім, та мабуть більше бувало не до сміху. Роки у Слобідці були повні пригод, поневірян і страху. Щоб добитися прописки в міліції, Марія Петрівна поступила працювати робітницею на краєцькій фабриці, але й то не допомагло. Прописали лише старшого сина до кінця навчального року, а Марії Петрівні запропонували негайно вийхати з Києва. Тоді вона лишила хлопців у Слобідці, варяла і прала їм, а сама, боючися перевірки міліції, ходила ночувати до сестри, що жила в місті. Наванта-

ження було надмірне і фабрику покинула. Тим часом Кость Тимофійович працював на гуральні, недалеко від Москви. Раптом доля усміхнулася, пославши доброму чарівницю у вигляді дівчини, якій Марія Петрівна, хапаючися за заробітки, допомагала з шкільними завданнями. Виявилось, що батько „чарівниці“ мав зв'язки і улаштував Марії Петрівні постійну прописку в Києві, бажалою мати вчительку для дітей, що раніше відставала в школі. Від 1939 року Марія Петрівна працювала секретарем науково-популярного журналу „Знання і праця“. Фактично робила журнал сама, бо переважаний іншою роботою редактор цілком покладався на неї. Писала до журналу статті.

На початку 1939 року Кость Тимофійович покинув далеку гуральню, коли там почалися розмови про боротьбу з затаємною контрреволюцією. Улаштувався в містечку Сквира, а на початку серпня був запрошений працювати в Києві. Проте не мав дозволу на прописку в Києві. Міліція пригодила ночами перевіряти, чинне живе з родиною. Бувало, що й в парку ночував, а трамвай, що як задринсив коло хворой Марії Петрівні, то міліція забрала, чудом випустили. Війну зустріли як визволення, хоч дуже скоро прийшло розчарування. Кінець війни застав подружжя Туркалів у Західній Німеччині. Жили у таборі для переміщених осіб — Оффенбах, Майн-Кастель, Етлінген. У Майн-Кастелі я познайомилась із Марією Петрівною. Тяжкий шлях її не зломив. Була енергійна, працювала, скромна, лагідна. У таборі працювала з дітьми, була членом громадського суду, очолювала українську жіночу організацію, працювала на фабриці, була членом партії. Підприємливі 30-х роках усе пішло шкереберть. У серпні 1929 року Кость Тимофійовича заарештували, судили в справі СВУ, дали умовний вирок і в квітні 1930 року випустили. В жовтні того ж року знову взяли до тюрми, в грудні звільнили. В січні 1931 року — зазад до в'язниці, в травні — на волю, не дозволили жити в Києві. Коли батько в тюрмі, то матір став головою родини; заробляє та дбас за дітей, а ще вистоєть з передачами під тюрмою, добивається до слідчих та прокурорів. Від осени 1929 року Марія Петрівна активновзвлялася за переклади, зокрема перекладала на українську мову твори Джека Лондона. Так заробляла і на родину дома і на передачі. Ще й доглядала хвору матір, яка померла, коли чоловік був у тюрмі.

В 1951 році Марія Петрівна дістала працю в Загальній Раді для Американської Єдності, пізніше переіменованої на Американську Раду для Служби Національним Групам. Тут у відділі чужомовної преси вона працювала, поки в 1963 році не вийшла на пенсію, тоді продовжувала працю в обмеженому обсязі. Заходила в установаку напередодні смерті, домовлялась прийти на тимчасову працю в жовтні... В українській пресі Марія Петрівна мистіла популярні статті. Зокрема її статті з авті в „Свободі“ („Великий кінь Ярмол Мудрий“, „До 300-літнього ювілею міста Нью Йорку“, „Світловий календар“ та інші). Друкувала статті у „Веселці“. Співпрацювала з УВАН у ЗСА, бжуши секретарем Комісії для вивчення історії української іміграції у ЗСА.

У кінці червня цього року, у ньюйоркській спеці, Марія Петрівна передувувала довжелезний індекс до книжки Ольги Косач-Кривинюк „Леся Українка. Хронологія життя і творчости“. Щось із тиждів я ходила заходила до Марії Петрівні, приносила сотні шартон з іменами, забирала переписані сторінки. Не обходилось без балачок (не знали, що останніх), Марія Петрівна була добре знайома з авторською книжкою: зустрічалась

Ювілейний концерт хору „Дніпро“

6-го червня о год 8-їй вечора в Клівленді відмічено 15-ліття хору „Дніпро“. Вибрано на концерт приміщення, що вповні відповідало всім вимогам доброго концерту: зала мала майже ідеальну акустику!

Цим разом завдяки пильним розшукам уперше знайшли ми приміщення з майже ідеальною акустикою в новозбудованій школі Норманді гай скул поза окраїнами міста Клівленду і його передмістя Парми на 2500 West Плез Велей. Зала цієї середньої школи має приблизно 1500 сидячих місць.

Почався ювілейний концерт хору „Дніпро“ від орудою Євгена О. Садовського увертюрою з опери „Наталка Полтавка“ Івана Копалевського в музичному оформленні Лісенка.

Увертюрою з опери „Наталка Полтавка“ авела симфонічна оркестра хору „Дніпро“ у відповідній інструментальній публіку. Оркестра під умірливим провідом диригента Євгена Ореста Садовського уворила вже зіграну з хором мистецьку одиначку. А хор „Дніпро“ завдяки цій своїй оркестрі займає середовище серед наших українських хорів на американським суходолі.

Відкриває концерт частину п. Микола Капка. Маючи дар підходити до тем з усімкою й гумором п. Капка забавляв присугніх анекдотами й жартами.

Виступив мішаний хор „Дніпро“ та відразу замінив „Думою про безсмертного Кобзаря“ А. Філіпенка, відлюючи належний роклі Тарасові Шевченкові.

Управа хору „Дніпро“ поділила програму свого концерту на ціли: українськесело або хорівід і народні пісні. Завдяки щасливій думці диригента хору Є. О. Садовського і хореографі Л. Дмитревича запроваджене тут інновацію: пливкість і рухливість хору, який у нашім типі випадку хороводу не стоїть наче дерев'яний на одному місці, але мінє позиції, розладуєть непомітно порядком і жваво між собою рухасться. Діється це все на очах глядача якось так незвично, що здається, наче б воно виходило з якоїсь внутрішньої спонукі.

В циклі про українське село проспівав ро пісню „Не шуми калінькою“ І. Шама та „Чорнобривий“ С. Яременка у співдзі з солістами тенором д-ром Юрієм Оршківичем і басом Юрієм Мюльєрським. Чоловічий хор зіграв осейти, а жіночий хор „Дніпро“ вияв прекрасними мелодійними голосочками „Вечірню пісню“ Л. Яценка, при чому наші красуні випишували надзвичайно симпатично хорівід на сцені. Знову чоловічий хор проспівав народно пісню „Повій, вітре“ в аранжуванні А. Гнатюшина з басовим сольом Рудольфа Пестика і „Туман хвилима лясас“ в аранжуванні М. Лісенка. На відміну жіночий хор відспівав пісню „Умираю, моя мати“ в аранжуванні А. Гнатюшина з сольом Наді Воляник.

Після перерви, коли змінилося сценічне котара, відпочились перед очима глядача наші рідні гори Карпати. На сцені злима дошам вийшли за чергою три дотепершні за 15 років голови хору: інж. Роман Трешньовський, Гері Гордічук і д-р Зекон Голубець, при чому останній переповів діяльність хору „Дніпро“ за минулих 15 років надзвичайно користі праці для нашої громади.

Ня тлі Карпат виступив мішаний хор „Дніпро“ та проспівав Шевченкову „Розвиту могилу“ в музичному оформленні А. Гнатюшина з сольом Наді Воляник на зміну вишшом чоловічий квартет: д-р Юрій Оршківич, Роман Касараба, Юрій Поліницький та інж. Роман Трешньовський і виконали „Три сени“ Кривенського.

Появився на сцені жіночий секстет, а саме Надя Воляник, Дарія Тарчанин, Ольга Калушка, Ірина Місько, Галіна Бедик і Дарія Якубович, та при співучасті баритонového соліста Романа Касараби виконали пісню О. Вілша п. з. „Треба йти до осейні“.

Врешті мішаний квінтет з осейбах: Надя Воляник, Дарія Тарчанин, інж. Олег Мороз, Роман Касараба та інж. Роман Трешньовський відспівали в чудовій голосовій зіграності пісню з опери Запорожець за Дудяком“ С. Гулака - Артемовського „В енашній нації долі“.

Ліричну частину концерту акінувала народна пісма в аранжуванні А. Гнатюшина і трезі „А мій милий“ із джертином та дуже милым сончиним сольом п-ї Ірини Місько.

Потім проспівав жіночий хор „Дніпро“ композицію свого диригента Є. О. Садовського п. з. „Де гора Карпати“, присвячену пластовому аборні на осейні „Писаний ламінь“ недалеко Клівленду, а чоловічий хор прояв заранжований А. Кос-Анатолюбський пісню в оркеструванні Є. О. Садовського п. з. „Коломина“.

Закінчився ювілейний концерт хору „Дніпро“ багаторим маршем в аранжуванні А. Гнатюшина „Наш шлях“ (в наддаток проспівав разом із своєю оркестрою та басом, який захоплена чудовим квітцетом публіка не бажала розходитись, молилуу „Владико неба і землі“, з опери Запорожець за Дудяком“ С. Гулака-Артемовського.

Годиться на закінчення казати ще прийнятні кілка слів признання та великої похвали хорей „Дніпро“ під батуюто Є. О. Садовського в поділлі на жіночу й чоловічу частину, а також окремі під надзвичайно прекрасним диригуванням того ж композитора Є. О. Садовського як також упреті хорей й членам оркестри за їхню жертіву працю, яку завершено цим безконкурентним високої класу концертом.

Слухачі цюого чудового концерту хору „Дніпро“ розходились нерало, зачаровані прекрасним звучанням єдиночлупоючої рідної пісні в аранжуванні А. Гнатюшина з сольом Наді Воляник. Після перерви, коли зміни-

Вислід конкурсу на ікону св. Ольги

У червні 1969 р. Союз Українок Америки проголосив Конкурс на ікону цїєї святої. Бажалою аявляти 1000-літні роковини і смерті. До участі в Конкурсі запропсив усіх жіноцькі мистецькі у вільному світі. До реченця Конкурсу 30-го квітня 1970 р. насліді 12 творів.

У розгляді й оцінці ікон перешкодила недуга і смерть голови журі бл. п. Антона Малюци. Та це за свого життя покійний голова журі під тюрмою в Києві в 30-х роках, коли носили чоловіки на передрччі. Кінчила Марія Петрівна переписувати, кажу: „Дайте рахунок за роботу“, а вона: „Я б хотіла книжку передлатити“.

Справажною людиною була Марія Петрівна. Чиста скромна душа мало випливала на поверхню громадського життя, була одною з позитивних сил української еміграції.

Іван Станіславський — голова журі, Микола Гордіньська, Меланія Меліньович, Ніна Січинська, — члени.

Люба Дражевська